సాంఘిక శాస్త్రం నమూనా ప్రశ్న పత్రం - I

పేపర్ – I

పార్ట్ ఎ, బి

సమయం: 2.45 గం.లు గరిష్ఠ మార్కులు: 40

సాధారణ సూచనలు:

i) ఈ ప్రశ్న పత్రంలో మూడు (i, ii & iii) సెక్షన్‌లున్నాయి.

ii) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి

iii) సెక్షన్ –iiiలో అంతర్గత వెసులుబాటు కలదు

iv) మీకివ్వబడిన 2.45ని. సమయంలో 15ని.ల సమయం చదివి అవగాహన చేసుకోవడానికి కెటాయించబడింది.

పార్ట్ – **A (max, marks: 35)**

విభాగం - I

7 × 1 = 7

సూచనలు:

i) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి.

ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 1 మార్కు

iii) సమాధానము 1 లేదా 2 వాక్యాల్లో రాయండి.

1. హిమాలయాలలోని ప్రధానమైన లోయలు, వేసవి విడిచి కేంద్రాలను పేర్కొనుము?
2. మానవాభివృద్ధి సూచికలేవి?
3. ప్రాథమిక రంగం అని దేనినంటారు?
4. శీతోష్ణస్థితి అని దేనిని అంటారు?
5. మేట్రోపాలిటన్, నగరం అనగానేమి?
6. ఆర్థిక సరళికరణ అనగానేమి?

www.sakshieducation.com

7. భారత దేశంలో సగటున ప్రతి వ్యక్తి రోజుకు ఎన్ని గ్రాముల కూరగాయలు, పళ్ళు తీసుకోవాలని పోషకాహార నిపుణులు సూచించారు?

విభాగం – ii

సూచనలు **6 × 2 = 12**

i) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి?

ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 2 మార్కులు

iii) సమాధానము 4 లేదా 5 వాక్యాలలో రాయండి?

8. భూగర్భ జలాలను ఎక్కువగా తోడటం సుస్థిర పద్ధతి ఎందుకు కాదు?

9. తెలంగాణ అవుట్‌లైన్ పటం గీసి, గోదావరి, కృష్ణ నదులను గుర్తించండి?

10. ప్రపంచీకరణ వలన జీవన ప్రమాణాలు పెరిగాయి వివరించండి?

11. తుంగభద్ర నది పరివాహక ప్రాంతంలో నీటికి పరస్పర విరుద్ధ వినియోగాలు ఏమిటి?

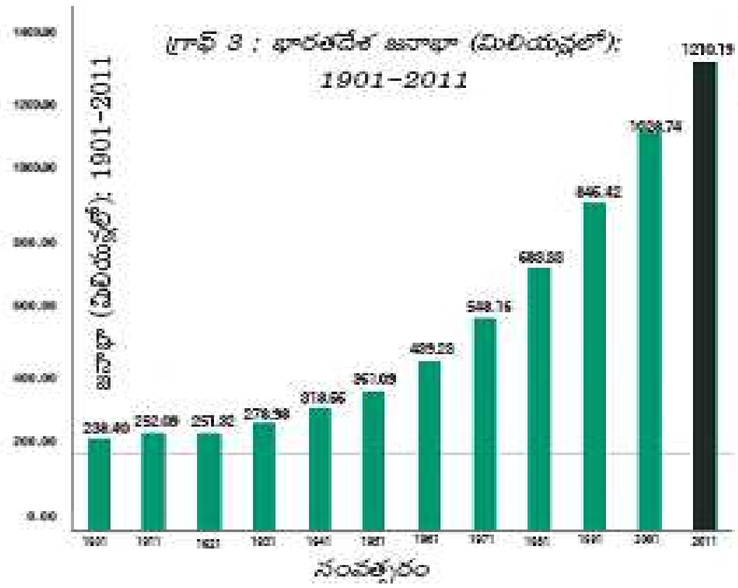

- 1901 నుంచి 2011 వరకు భారతదేశంలో ప్రతి దశాబ్ద కాలానికి జనాభా ఎంత పెరిగిందో పరిశీలించండి.
- పక్కన ఇచ్చిన గ్రాఫ్‌ని పరిశీలించి ఏ దశాబ్ద కాలంలో జనాభా తగ్గిందో చెప్పండి.
- ఏ సంవత్సరం నుంచి జనాభా నిరంతరంగా పెరుగుతోంది?
- భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత జనాభా వేగంగా పెరగటానికి కారణాలు ఏమై ఉండవచ్చు?

కింది గ్రాఫ్‌ను పరిశీలించండి? క్రింది 12, 13 ప్రశ్నలకు జవాబు రాయండి?

12. 1901 నుంచి 2011 వరకు భారత దేశంలో ప్రతి దశాబ్ద కాలానికి జనాభా ఎంత పెరిగిందో రాయండి?

13. భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత జనాభా వేగంగా పెరగటానికి కారణాలు ఎమిటో రాయండి?

విభాగం – **III**

సూచనలు **4 × 4 = 16**

i) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి?
ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 4 మార్కులు
iii) సమాధానము 8 లేదా 10 వాక్యాలలో రాయండి?
iv) ప్రతి ప్రశ్నకు అంతర్గత వేసలుబాటు కలదు. ఏ దేని ఒక దానిని ఎన్నుకోని సమాధానము రాయండి?

కింది పెరా గ్రాఫ్ చదివి, అర్థం చేసుకొని వ్యాఖ్యానించుము.

a) ఒకే పరిస్థితులు ఉండే మగ పిల్లలు ఎక్కువ మనగలుగుతారని వైద్య పరిశోధనలు చెప్పున్నాయి. అంటే వివక్షిత లేకపోతే మగ పిల్లల కంటే ఆడ పిల్లల సంఖ్య ఎక్కువగా లేదా సమానంగా ఉండాలి. సెన్సెస్ సర్వే నుంచి మనకు మరో విషయం కూడా తెలుస్తోంది, భారతదేశంలో ప్రతి వంద మంది మగ పిల్లలకు 103 మంది ఆడపిల్లలు పుడుతున్నారు. 0 – 5 వయస్సులో బతికి బట్టకట్టిన మగపిల్లల సంఖ్య కంటే ఆడపిల్లల సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉందని సెన్సెస్ చెపుతోంది. ఆడ పిల్లలు

బతకటానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నప్పటికి ఇలా జరుగుతోందంటే వారి పోషణ, సంరక్షణలలో ఏదో వివక్షత ఉండి ఉండాలి.

లేదా

b. గత కొద్ది దశాబ్ధాల నుంచి తుంగభద్ర ఆనకట్ట నీటి నిల్వ సామర్ధ్యం తగ్గుతోంది. 50 సంవత్సరాల క్రితం ఆనకట్ట సామర్ధ్యం 376.6 కోట్ల ఘనపు మీటర్లు కాగా, గనుల తవ్వకం, దుమ్ము, నేలకోత, వ్యర్థ పదార్థాల వంటి వాటి వల్ల రిజర్వాయరు మేట వేసి నీటి నిల్వ సామర్ధ్యం 84.9 కోట్ల ఘనపు మీటర్ల మేర తగ్గిపోయింది, ఇనుప ఖనిజ తవ్వకంలో సరైన ప్రామాణికాలు పాటించడం లేదు కుద్రేముఖ్‌లో ఇనుప ఖనిజం, శాండూర్ వద్ద మాంగనీసు తవ్వకాల వల్ల పరివాహక ప్రాంతంలో నేల కోత ఎక్కువయ్యి సాంప్రదాయ చెరువులు, చిన్న జ లాశయాలు, తుంగభద్ర జలాశయం పూడికకు గురవుతున్నాయి. అని ఒక అధ్యయనం పేర్కొంది.

15.

a) గృహ అవసరాలకు 5%వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. అయినా కాని జనాభాలో ఎక్కువ మందికి నీళ్ళు అందటం లేదు. దీని గురించి చర్చించండి?

లేదా

b. ఆధిక జనాభా పెరుగుదల అనేక అనర్థాలకు దారి తీస్తుంది దీనిని సమర్థిస్తూ నీ సోంత మాటలలో రాయండి.

www.sakshieducation.com

16.

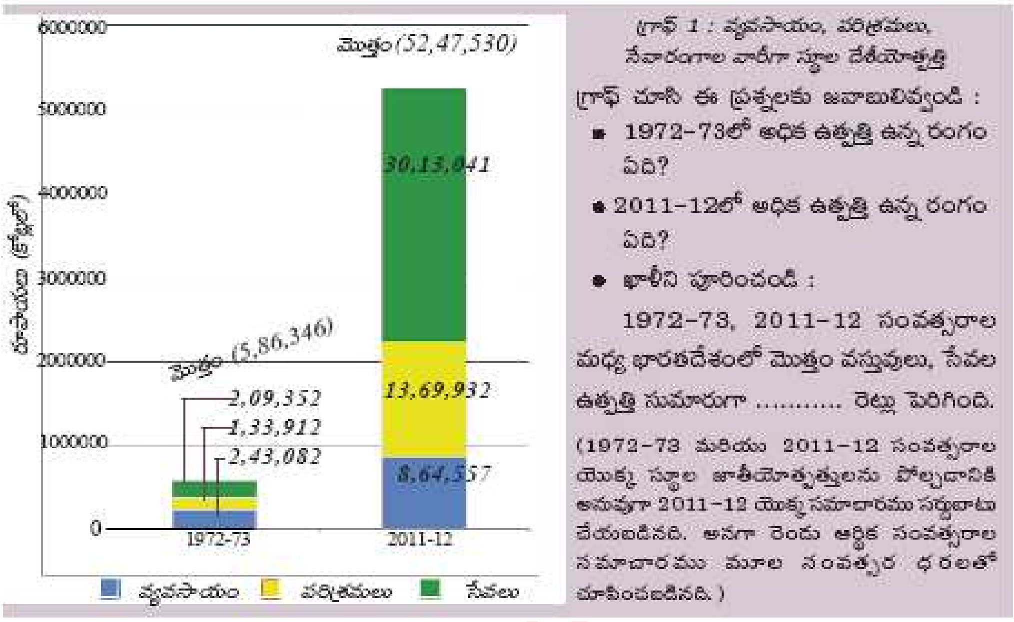

a) 1972 – 73 లో అధిక ఉత్పత్తి ఉన్న రంగం ఏది?

b) 2011 - 12 లో అధిక ఉత్పత్తి ఉన్న రంగం ఏది?

c) 1972 – 73, 2011 – 12 సంవత్సరాల మధ్య భారత దేశంలో మొత్తం వస్తువులు, సేవలు ఉత్పత్తి సుమారుగా ఎన్ని రేట్లు పెరిగింది.

d) ఈ పై నున్న చార్టీ ఏయే రంగాల స్థూల దేశీయోత్పత్తిని తెలియజెస్తుంది?

లేదా

16) b)

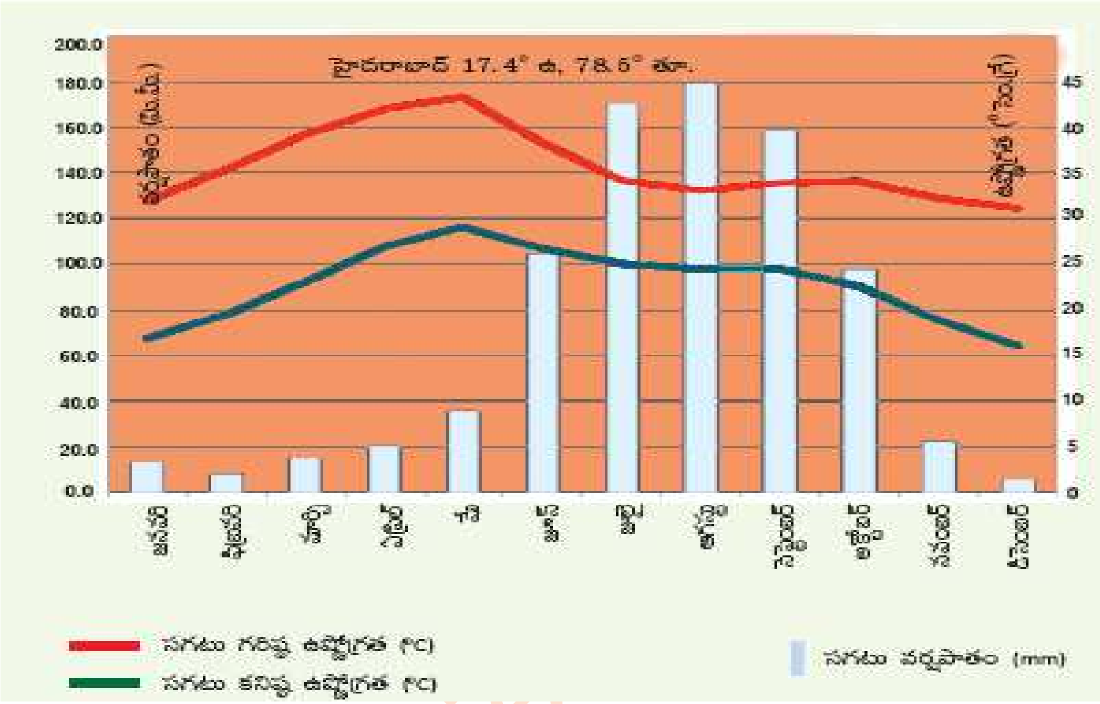

ఈ కింది గ్రాఫ్‌ను పరిశీలించి కింది ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయండి?

a) హైదారాబాద్‌లో అత్యధిక వర్షపాతం నమోదయ్యే నేల ఏది? అది ఎంత?

b) హైదారాబాద్‌లో అత్యల్పంగా ఉష్ణోగ్రత నమోదయ్యే నేల ఏది?

c) పై గ్రాఫ్ ఆదారంగా అత్యధికంగా వర్షపాతం నమోదయ్యే మూడు నేలల పేర్లు రాయండి?

d) హైదరాబాద్‌లో సగటు ఉష్ణోగ్రత ఎంత?

17. కింది ప్రాంతాలను మీకివ్వబడిన భారతదేశ పటంలో గుర్తించుము.

a) 1) దేశ రాజధాని 2) ఆరావళి పర్వతాలు

3) దక్కన్ పీఠ భూమి 4) గంగా నది

లేదా

b) 1) చోటా నాగ్‌పూర్ పీఠభూమి 2) అరుణాచల్ ప్రదేశ్

3) అతి పెద్ద ద్వీపకల్ప నది వ్యవస్థ 4) ఇందిరా పాయింట్

పార్ట్ - B

సమయం: 30 ని.లు మార్కులు: 5

సూచనలు:

i) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి

ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 1/2 మార్కు

iii) ప్రతి ప్రశ్నకు నాలుగు (A, B, C, D) సమాధానాలు ఇవ్వబడినాయి సరైన సమాధానాన్ని ఎన్నుకోని బ్రాకెట్లలో రాయండి

1. హిమాలయాల్లో అన్నిటి కంటే దక్షిణాన ఉన్న శ్రేణిని ఇలా పిలుస్తారు?( )
   A) పూర్వాంచల్ B) హిమాద్రి C) శివాలిక్ D) హిమాచల్
2. భారత దేశ ప్రామాణిక కాలమాన రేఖ ( )
   A) 82^{0} 30' ఉత్తర రేఖాంశం
   B) 82^{0} 30' ఉత్తర రేఖాంశం
   C) 82^{0} 30' ఉత్తర రేఖాంశం
   D) 82^{0} 30' ఉత్తర రేఖాంశం
3. సహజ వాయువు (C.N.G) ఇంధనల వల్ల వాయు కాలుష్యం తగ్గిన నగరం()
   A) హైదరాబాద్ B) ముంబై C) చెన్నై D) న్యూఢిల్లీ
4. జాతీయ పోషకాహార సంస్థ (National Institute of Nutrition) ఈ నగరంలో ఉంది. ()
   A) మైసూర్ B) ముంబై
   C) హైదరాబాద్ / D) భువనేశ్వర్
5. శిశు మరణాల రేటును తగ్గించడానికి చెపట్టాల్సిన చర్య ()
   A) మౌలిక ఆరోగ్య సదుపాయం B) విద్యా సౌకర్యాలు
   C) పై రెండు D) ఏదీకాదు

www.sakshieducation.com

6. కుడుంకుళంలో ఈ విద్యుత్ కేంద్ర నిర్మాణం చేపట్టారు?()

A) అణువిద్యుత్ B) థర్మల్ విద్యుత్

C) సౌర విద్యుత్ D) పవన విద్యుత్

7. 'సూర్య పుటము' ఇక్కడ అధికంగా ఉంటుంది?

A) ఉన్నత అక్షాంశాలు B) తక్కువ అక్షాంశాలు

C) తూర్పు రేఖాంశాలు D) పశ్చిమ రేఖాంశాలు

8. బ్రహ్మపుత్ర నది మన దేశంలో ఇక్కడ ప్రవేశిస్తుంది? ()

A) అరుణాచల్ ప్రదేశ్ B) సిక్కిం

C) నాగాలాండ్ D) అసోం

9. భారత దేశంలో మొదటి సంపూర్ణ జనగణన ఈ సంవత్సరంలో జరిగింది?()

A) క్రి.శ. 1861 B) 1871 C) 1881 D) 1891

10. భారత దేశ ప్రస్తుత రాష్ట్రపతి ఏవరు?

A) ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు B) యోగి అదిత్యానాద్

C) గోపాల కృష్ణ గాంధీ D) రాంనాధ్ కోవింద్

www.sakshieducation.com